

Tafsiira Suuratu Yuusuf-Kutaa 3

Description

Jiâ€™a lamaaf sababa kitaaba â€œYaadaa fi Milkaâ€™inaâ€™gedhu waliin koâ€™oomaa turreef addaan baane turre. In sha Allah kitaabni kuni yeroo maxxanfametti harka keessan gahee akka irraa fayyadamtan abdiin qaba. Amma, seenaa miâ€™aawaa waliin bakka dhaabbanne irraa kaanee itti haa fufnu.

Seenaa Yuusufi fi Obboleeyyan isaa keessa mallattoolee fi barnootatu jira

﴿ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْرَوْتِهِ عَائِدٌ لِلَّسَابِلِينَ ۚ ۷﴾

â€œDhugumatti, warra gaafataniif Yuusufii fi obboleeyyan isaa keessa mallattooleetu jira.â€ Suuratu Yuusuf 12:7

Rabbiin oltaâ€™aan akkana jedha: dhugumatti seenaa Yuusufii fi obboleeyyan isaa keessa warra seenaa isaanii gaafatanii fi beekuuf fedhaniif mallattoolee fi barnootatu jira. Seenaa Yuusufi fi obboleeyyan isaa keessa mallattoolee fi barnoota baayâ€™eetu jira. Isaan keessaa muraasni:

â€œObsaa fi taqwaa qabaachuun xumura gaarii fi injifannootti nama geessa. Nabii Yuusuf ijoollummaa irraa jalqabe hanga ministeera biyyatti taâ€™utti obsaa fi taqwaan kan of hidhe ture. Sababa kanaan yommuu injifanno argatuu fi sadarkaa olâ€™aana irra gahuu:

﴿ أَءِنَّكَ لَأَنَّتِ يُوسُفَ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي ۖ قَدْ مَرَّ اللَّهُ أَعْلَمُ ۗ إِنَّهُ وَمَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۚ ۹۰﴾

â€œ[Obboleeyyan isaa] ni jedhan: dhugumatti ati Yuusufi? Innis, â€œAni Yuusufi, kuni obboleessa kiyya. Dhugumatti Rabbiin tola narratti oolee jira. Dhugumatti, namni obsee fi Rabbiin sodaate, Rabbiin mindaa warra toltaa hojjatanii hin balleessu.â€ Suuratu Yuusuf 12:90

â€œWaanyuu fi namoota miidhuun kufaati fi jibbiinsaaf nama saaxila. Obboleeyyan Yuusuf waanyu irraa kan kaâ€™me, â€œYoo Yuusufin balleessine jaalalli abbaa keenyaa nuuf taâ€™aâ€™echuun yaadan. Ergasii miidhaa isarraan gahuuf kaâ€™an. Kufaati fi abbaa isaanii irraa jibba malee wanti isaan argatan

jiraa? Haaluma kanaan namni waanyu fi miidhaa namarraan gahuuf tattaafatu, kufaati malee homaa hin argatu.

âœ Seenaan kuni Nabii Muhammad (sallallahu aleih wassallam) dhugaa taâ€™uu fi Qurâ€™aanni Rabbi irraa buâ€™uu agarsiisa. Sababni isaas, osoo Rabbiin Qurâ€™aana kana buuse itti beeksiisu baate, silaa Nabiyyiin seenaa kana beekuu fi namootatti himu hin dandaâ€™an. Aayan armaan gadi tuni tuqaa kana siritti ibsiti:

﴿ تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنَّ
وَلَا قَوْمٌ كَمِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ ﴾ ﴿١٩﴾ إِنَّ الْعِقَبَةَ لِلْمُتَقِينَ

âœ Kunniin oduuwwan gheeybi irraa gara keetti kan buufnudha. Kana dura atis ummanni keetis kan beektan hin turre. Obsi, xumurri gaariin warra Rabbi sodaataniifi.â€ Suuratu Huud 11:49

Kana jechuun Yaa Rasuula seenaaleen sitti himnu kunniin oduu fagoo ijaan hin mulâ€™anne kan gara keetti buufnudha. Seenaalee kanniin sIRRATTI buusnee siif ibsuun dura, ati fi ummanni kee seenaalee kanniin quba hin qabdan[1]â€

Miidhaa Waanyu (Hinaaffi)

﴿ إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخْوَهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصَبَةٌ إِنَّ
أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴾ ﴿٨﴾

âœ Yeroo [obboleeyyan Yuusuf akkana waliin] jedhan [yaadadhu]: â€ Dhugumatti, osoo nuti garee taanee jirru, dhugumatti Yuusufii fi obboleessi isaa nu caalaa abbaa keenya biratti jaallatamoodha. Dhugumatti abbaan keenya dogongora ifa bahaan keessa jira.â€ Suuratu Yuusuf 12:8

Kana jechuun yeroo obboleeyyan Yuusuf akkana waliin jedhan yaadadhu: osoo nuti garee taane jirru, abbaan keenya nu caalaa Yuusufii fi obboleessa isaa Biniyaamiin jaallata.

âœ Osso nuti garee taane jirruâ€ yommuu jedhan, Yuusufii fi obboleessa isaa caalaa nuti baayâ€™innaa fi humna waan qabnuuf nutu faayda isaaf buusa. Isaan xiqqolee waan taâ€™aniif homaa isaa hin fayyadan. Kanaafu, akkamitti nu caalaa isaan jaallataa? jechuun ajaaâ€™ibsifatan. Kanaaf itti aansanii ni jedhan: âœ Dhugumatti abbaan keenya dogongora ifa bahaan keessa jira.â€ Kana jechuun yommuu isaan lamaan nu caalaa jaallatu, abbaan keenya dogongora ifa bahaan dogongoree jira.

Dhugumatti, obboleeyyan Yuusuf waaâ€™ee abbaa isaanii ilaachisee yaada badaa yaadanii jiru. Dhiveen naqarsaa waanyuu isaan keessa seenee jira. Waanyun addunyaa keessatti rakkoo badaa fi Aakhiratti kasaaradha. Kanaafi, haala ifa taâ€™een waanyu irraa ni dhoowwame: â€œ**Wal hin waanyinâ€™a** Inumaa Nabiyyiin (SAW) akkana jedhan: â€œ**Qalbii gabrichaa keessatti iimaanaa fi waanyun bakka tokkotti hin taâ€™anâ€™**[\[2\]](#)

Hadiisa biraa keessatti: **dhiveen ummata isin duraa isin keessa seene, dhiveen kunis waanyu fi wal-jibbuudha. Isaan kunniiin haaddudha. Rifeensa haaddi hin jedhu. Garuu amanti haaddi. Kan nafseen tiyya harka Isaa jirtuun kakadhe, hanga amantanitti Jannata hin seentan, hanga wal jaallattanitti hin amantan, wanta kana isiniif mirkaneessu isinitti beeksisu? Nageenya jidduu keessanitti babalâ€™isaaâ€™**[\[3\]](#)

Namni tokko ijollee isaa keessaa tokko daran waan jaallateef diliin (cubbuun) isarra hin jiru, yoo jaalalli kuni zulmiitti (isaan miidhutti) hin geessin. Akka shariâ€™aatti qabeenya, kennaa fi kkf nin ijollee wal-qixxeessun dirqama. Garuu jaalalli murtii Rabbii waan taâ€™eef, namni tooâ€™anna isarratti hin qabu. Kanaafu, jaalala keessatti ijollee ykn niitolii isaa akka wal qixxeessu isarraa hin eeggamu. Kanaafi, Hadiisa keessatti: Nabiyyiin (SAW) haadholi manaa isaa jidduutti yeroo qoodaa fi wal-qixxeessa ture. Ergasi akkana jedha: **Yaa Rabbii kuni wanta tooâ€™achu dandaâ€™u keessatti qooda kiyya, wanta Ati tooâ€™achu dandeessu garuu ani hin dandeenye keessatti na hin qabinâ€™**[\[4\]](#) Kana jechuun jaalalaa fi qalbiin itti rarraâ€™uu. Aaâ€™ishaan (radiyallahu anhaa) niitiwwan isaa biroo caalaa qalbii isaa keessatti jaallatamu ture.

Yuusufii fi Biniyaamin obboleeyyan garaa tokkoo (haadha takkarraa dhalatan). Yuusufii fi obboleeyyan hafan kurnan immoo abbaan tokko haa taâ€™anii malee haadhan garagara. Biniyaamin daaâ€™ima, Yuusuf immoo ijolleedha. Obboleeyyan isaa kurnan isa caalaa gurguddoodha.

Waanyun haqa arguu irraa ija obboleeyyan Yuusuf ni jaamse. Haqni kunis, jaalalli wanta namni tooâ€™anna irattu hin qabneedha. Ijollee xixxiqoolee ijollee gurguddoo caalaa jaallachuun wanta nama hundaa keessa kaaâ€™ameedha. Eenyullee kana hin kaadu. Kanaafu, wanta tooâ€™anna irattu hin qabneef, â€œAkkamitti ijollee gurguddoo caalaa ijollee xiqqoolee jaallattaa?â€™namaan ni jedhamaa?

Akkasumas, abbaan ijollee isaa keessaa ilma gaarii fi haadha abbaaf ajajamu daran jaallata. Yuusuf ijollee biroo caalaa gaarii waan taâ€™eef jaalalli abbaan isaaf qabu, ijollee biroo caalaa cimaa ture.

Tuqaaleen ijoon asirraa barannu:

â˜~Jaalalli wanta tooâ€™anna irattu hin qabne waan taâ€™eef namni ijollee keessaa ilma tokko daran waan jaallateef hin gaafatamu. Garuu jaalalli kuni ijollee jidduutti wal-jibbiinsaa fi waanyu akka hin uumnef abbaa fi haati of eegganno gochuu qabu. Of eegganno kanniin keessaa:

1-Hanga barbaadamu caalala kana ifatti baasu dhiisu.

2-Wanta ilma kana akka jaallatu isa taasise namummaa isaa osoo hin taâ€™in amala gaarii inni qabu akka taâ€™e ijollee isaa hafanitti beeksisu. Kuni ijolleen isaa amala gaarii kana qabaachuuf akka wal-dorgoman taasisa. Amalli gaariin kuni kan akka haadha abbaa ajajamu, barnoota irattu cimaa taâ€™uu fi kkf.

3-Ijollee hafan salphisuu dhiisu.

â˜› Waanyuun badii (cubbuu) guddaa kan akka ajjeechaatti nama geessu dandaâ€™a. Kunoo waanyu (hasada) irraa kan kaâ€™e obboleeyyan Yuusufakkana waliin jedhan: â€œ~~Yuusufiin ajjeesaa yookiin lafa [fagootti] isa gataa; ergasii fuulli abbaa keessanii isiniif qofa taâ€™a.~~ San booda namoota gaggaarii taatu.â€™â€¢ Suuratu Yuusuf 12:9

Maddoota:

- [1] Tafsiiru Muyassar-235, Tahriir wa tanwiir-12/218, Lessons from Surah Yusuf-fuula 30, Yaasir Qaadi
- [2] Nasaaâ€™i -3109, Ibn Hibbaan 4606
- [3] Imaam Ahmad Musnada isaa 1/164 (1412), 1/167 (1430) keessatti gabaase, Tirmizi 4/664 (2510)
- [4] Sunan Abu Daawud 2134 (Tadabbur Suuratu Yuusuf (aleyh salaam), tahziibu aayaatu lisaaâ€™iliin-Dr Naasir Suleymaan)

Date Created

August 29, 2021

Author

admin